

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Krigen i Ukraine skærer 25-55 milliarder af væksten

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

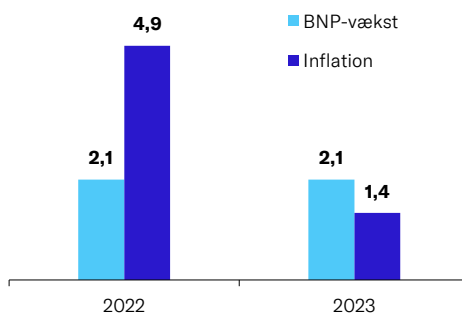
I denne uge har vi fået en ny prognose for dansk økonomi fra Nationalbanken. Prognosen er særdeles interessant, fordi det er den første siden Ruslands invasion af Ukraine. Nationalbanken vurderer, at dansk økonomi vil vokse med 2,1 pct. i år. Krigen i Ukraine skærer 1 pct.-point af væksten i år. Prognosen understreger, at krigen giver voldsomme hug til væksten i dansk økonomi i år. Det samme billede tegner sig for inflationen, som Nationalbanken forventer vil ende på 4,9 pct. i år. Alene krigen i Ukraine vurderes at lægge 2 pct.-point til inflationen. Det er vanvittige prisstigninger, som forbrugerne og dansk erhvervsliv oplever i øjeblikket. Vi skal helt tilbage til 80'erne før vi sidst havde så høj en inflation herhjemme. Det er en helt ny virkelighed efter vi i mange år har haft stabil lav inflation.

Nationalbanken vurderer, at væksten i dansk økonomi trækkes ned af svagere vækst på vores eksportmarkeder, hvilket vurderes at mindske dansk eksportvækst. Samtidig vil de stigende energipriser udhule danskernes købekraft og dermed forværre forbruget herhjemme. Slutteligt forventer Nationalbanken, at krigen har ført til stigende usikkerhed, der lægger en dæmper på investerings- og forbrugslysten i Danmark. Selvom der er tale om en ret dyster prognose, er det værd at have for øje, at der trods meget høj inflation og krig i Europa fortsat er udsigt til pæn vækst i år. Dertil er usikkerheden omkring prognoser af inflation og vækst ekstraordinær stor i øjeblikket.

Den Amerikanske Centralbank (FED) meddelte i denne uge, at de hæver den ledende rente med 0,25 pct.-point. Det er den første renteforhøjelse i USA siden coronakrisen. Rentestigningen bliver den første i en stribe af rentestigninger, som den amerikanske centralbank vil komme med i resten af 2022 og i løbet af 2023. Den amerikanske centralbank hæver renten, fordi inflationen i øjeblikket er hele 7,9 pct. Det er en højeste inflation, som amerikanerne har oplevet siden februar 1982. Forhåbningen er, at renteforhøjelserne vil lægge en dæmper på de høje prisstigninger, som amerikanerne oplever i øjeblikket. Det er helt afgørende, at den amerikanske centralbank får tøjlet den meget høje inflation, fordi den høje inflation udhuler de amerikanske forbrugeres købekraft.

Nøgletal	Side
Krigen i Ukraine skærer 25-55 mia. kr. af væksten i dansk økonomi ifølge ny prognose fra Nationalbanken	2
Første renteforhøjelse i USA siden coronakrisen	3
Producent og importpriserne brager i vejret - foråret bliver en prisgyser	4
Færre offentligt forsørgede i 4. kvartal - Arne-pension sender flere på offentlig forsørgelse i 2022	5
Rekordmange arbejdede timer	6

Pct.

Krigen i Ukraine skærer 25-55 mia. kr. af væksten i dansk økonomi ifølge ny prognose fra Nationalbanken

Nationalbanken udkom onsdag med en ny prognose. Det er den første prognose for dansk økonomi, der er udkommet siden invasionen af Ukraine. I Nationalbanken har udarbejdet to scenarier for udviklingen af dansk økonomi. I hovedscenariet vurderer Nationalbanken, at dansk økonomi vil vokse med 2,1 pct. i 2021, hvilket er 1 pct.-point lavere end et forløb før Ruslands invasion af Ukraine. De følgende to år vil væksten være 2,1 pct. og 1,7 pct. I risikoscenariet vil væksten i dansk økonomi blot blive 0,9 pct. i år, hvilket er 2,2 pct.-point lavere end et forløb før Ruslands invasion af Ukraine.

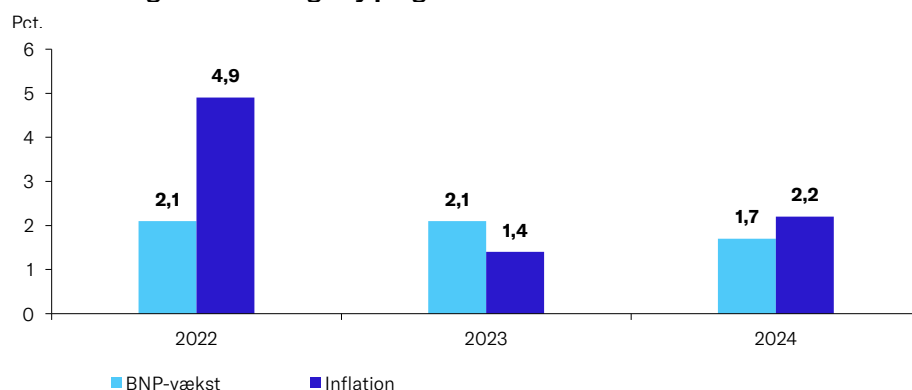
Krigen i Ukraine tager et voldsomt hug af væksten i dansk økonomi svarende til 25 mia. kr. Hvis Nationalbankens mest dystre udsigter bliver til virkelighed, vil krigen i Ukraine tage hele 55 mia. kr. af væksten i dansk økonomi. Begge scenarier giver altså voldsomme hug til dansk økonomi.

Krigen i Ukraine har desuden udløst kraftige prisstigninger på både energi og en række råvarer. De kraftige prisstigninger på energi og råvarer kommer på et rigtig dårligt tidspunkt, hvor priserne er på et meget højt niveau. En kombination af et kraftigt globalt opsving og et fortsat pres på de globale forsyningskæder har nemlig sendt energipriserne mod himlen. Nationalbanken vurderer, at inflationen vil blive 4,9 pct. i år, hvor energiprisstigninger efter Ruslands invasion af Ukraine løfter isoleret set inflationen med 2,0 procentpoint i 2022

Det er vanvittige prisstigninger, som forbrugerne og dansk erhvervsliv oplever i øjeblikket. Vi skal helt tilbage til 80'erne før vi sidst havde så høj en inflation herhjemme. Det er en helt ny virkelighed efter vi i mange år har haft stabil lav inflation.

Det er dog værd at have for øje, at usikkerheden er meget stor i øjeblikket.

BNP-vækst og inflation ifølge ny prognose fra Nationalbanken

Kilde: Nationalbanken

Første renteforhøjelse i USA siden coronakrisen

Den Amerikanske Centralbank (FED) har meddelt onsdag, at de hæver den ledende rente med 0,25 pct-point. Det er den første renteforhøjelse i USA siden coronakrisen.

Dagens rentestigning bliver den første i en stribe af rentestigninger, som den amerikanske centralbank vil komme med i resten af 2022 og i løbet af 2023. Den amerikanske centralbank hæver renten, fordi inflationen i øjeblikket er hele 7,9 pct. Det er den højeste inflation, som amerikanerne har oplevet siden februar 1982. Det er blandt andet højere priser på energi, der har sendt inflationen i vejret. En kombination af et kraftigt globalt opsving og et fortsat pres på de globale forsyningskæder har sendt energipriserne mod himlen. Men den høje amerikanske inflation er bredt funderet på tværs af varer og tjenester.

Forhåbningen er, at denne og de kommende renteforhøjelser vil lægge en dæmper på de høje prisstigninger, som amerikanerne oplever i øjeblikket. Det er helt afgørende, at den amerikanske centralbank får tøjlet den meget høje inflation, fordi den høje inflation udhuler de amerikanske forbrugeres købekraft.

Inflationen har dog endnu ikke toppet. De seneste tal for inflationen inkluderer ikke de kraftige prisstigninger på energi og råvarer, som den russiske invasion af Ukraine har sendt med sig. Derfor er det ikke urealistisk, at den amerikanske inflation kommer over 9 pct. i løbet af foråret.

Producent og importpriserne brager i vejret - foråret bliver en prisgyser

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik tirsdag viser, at det samlede producentprisindeks for varer steg med 31 pct. i februar i forhold til samme måned sidste år. Importprisindekset er samtidig steget med 17,4 pct. over det seneste år, hvilket er den største stigning i statistikens historie.

Det er rent udsagt svimlende prisstigninger, der rammer dansk erhvervsliv i øjeblikket. Det gør kun ondt værre, at prisstigningerne er bredt funderet. Priserne på såvel råvarer, maskiner og energi er bragt i vejret over det seneste år. Det er kombinationen af et kraftigt globalt opsving og et fortsat pres på de globale forsyningskæder, der har sendt virksomhedernes producent- og importpriser mod himlen.

Priserne vil stige yderligere i foråret

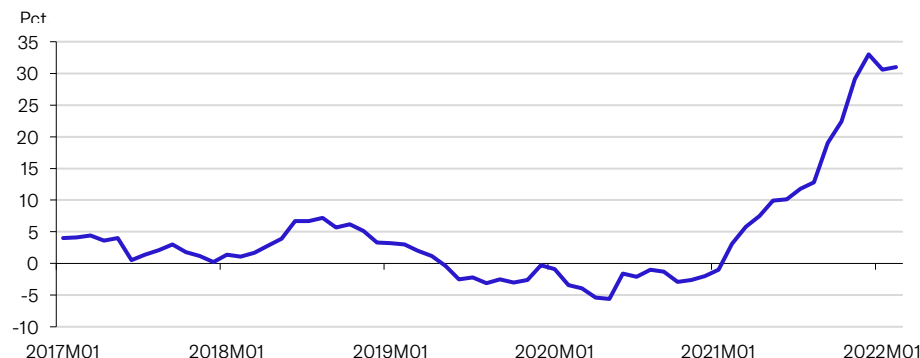
Ser vi fremad hen over foråret og sommeren, så skal vi desværre berede os på yderligere prisstigninger. Krigen i Ukraine har udløst kraftige prisstigninger på både energi og en række råvarer. Det er prisstigninger, der endnu ikke har ramt dagens statistik, hvor prisdata er indsamlet den 15. i måneden. Som tingene ser ud nu, så vil virksomhedernes producentpriser lande på astronomiske stigningstakter omkring 40 pct. i foråret.

En del af den voldsomme stigning i virksomhedernes producent- og importpriser vil blive sendt videre til forbrugerne over de kommende måneder. Ifølge tal fra Danmarks Statistik varlede hele 55 pct. af detailvirksomhederne i februar, at de ville priserne over de kommende tre måneder. Det er et voldsomt højt niveau, der tilmed er bredt funderet på tværs af detailsektoren.

Forbrugerprisinflationen har retning mod 6 pct. herhjemme

Det er en udvikling, der vil bidrage til at løfte forbrugerprisinflationen yderligere hen over foråret. Som tingene ser ud nu, så forventer vi at forbrugerprisinflationen vil stige fra det nuværende niveau på 4,8 pct. til ca. 6 pct. hen over foråret. Det vil i så fald være den højeste inflationen, der er registreret siden starten af 80'erne. Altså er der udsigt til den højeste inflation i knap 40 år hen over foråret. Det bør dog pointeres at usikkerheden er enorm og at prisudsvingene på energimarkedet i øjeblikket er ekstreme.

Vækst i producentprisindeks for varer, pct.

Kilde: Danmarks Statistik

Færre offentligt forsørgede i 4. kvartal - Arne-pension sender flere på offentlig forsørgelse i 2022

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at antallet af offentligt forsørgede under folkepensionsalderen (ekskl. SU-modtagere) faldt med 13.400 personer fra tredje til fjerde kvartal af 2021.

Faldet det seneste kvartal skyldes i høj grad, at antallet af nettoledige faldt med hele 17.300 personer. De mange færre ledige skyldes, at det danske arbejdsmarked er brandvarmt. Beskæftigelsen er nu på et rekordhøjt niveau, og måned for måned sættes en ny rekord. Det er godt nyt, at mange går fra ledighed til job. Det er godt for personer selv, der får en større indkomst. Det er godt for virksomhederne, der får tiltrængt arbejdskraft. Det er samtidig godt for de offentlige finanser, fordi personerne går fra hver måned at få en overførsel fra staten til at bidrage med indkomstskat fra det nye job.

Arne-pension sender flere under pensionsalderen på offentlig forsørgelse – dårlig timing

I løbet af 2022 vil vi dog se flere personer under pensionsalderen ende på offentlig forsørgelse. Forklaringen er, at fra 1. januar 2022 er de første danskere begyndt på den nye tidlige pension, der i folkemunde kaldes for Arne-pensionen. Initiativet betyder ifølge Beskæftigelsesministeriet, at knap 11.000 personer kan gå på tidlig pension i løbet af 2022.

Det er brandærgelig timing, at Arne-pensionen trækker mange væk fra arbejdsmarkedet samtidig med, at virksomhederne mangler arbejdskraft i et så stort omfang, at de må sige nej til ordrer. 39 pct. af servicevirksomhederne må sige nej til ordrer, fordi de ikke kan skaffe arbejdskraft. Samtidig viser den seneste undersøgelse af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, at i andet halvår af 2021 var der 158.000 forgæves rekrutteringer herhjemme. Det svarer til, at hver tredje rekrutteringsforsøg er forgæves. Det er en helt vanvittig situation, der understreger, at behovet for arbejdskraft er enormt stort.

Når Arne-pensionen trækker arbejdskraft ud af arbejdsmarkedet, er det nødvendigt, at Regeringen på andre måder sikrer mere arbejdsmarked til de private virksomheder. På den helt korte bane bør Regeringen gøre det nemmere for virksomhederne at rekruttere arbejdskraft fra lande udenfor EU, mens også den offentlige beskæftigelse bør bringes tilbage på niveau fra før coronakrisen.

Rekordmange arbejdede timer

Danmarks Statistik offentliggjorde tirsdag tal for arbejdstidsregnskabet i 4. kvartal 2021. Det viser, at danskernes arbejdstid steg med 1 pct. fra tredje til fjerde kvartal. Med fremgangen har danskernes arbejdstid nu rekordhøjt i statistikens levetid siden første kvartal 2008. I andre statistikker, der har længere tidsserier, toppede antallet af arbejdede timer også i første kvartal. Dermed kan vi med stor sikkerhed sige, at aldrig tidligere er der blevet arbejdet så mange timer i Danmark. Samtidig er beskæftigelsen rekordhøj.

I dag er første gang, vi får tal for udviklingen i antallet af arbejdede timer i fjerde kvartal. Hidtil har vi blot haft tal for udviklingen i beskæftigelsen, der er buldret afsted. Med dagens tal kan vi sætte en endnu tykkere streg under styrken af arbejdsmarkedet. Vi har både rekordmange beskæftigelse og rekordmange arbejdede timer.

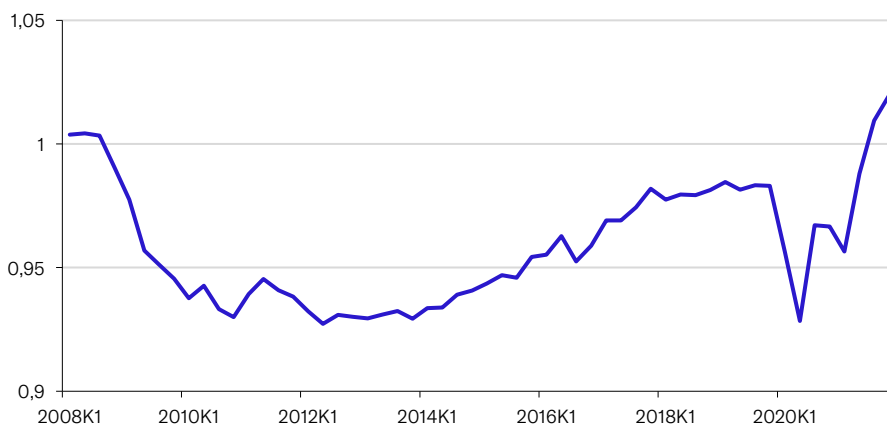
Dansk økonomi har i løbet af sommeren og efteråret haft høj vækst, hvilket har sendt efterspørgslen efter arbejdskraft i vejret. Vi har rekordmange beskæftigelse, rekordmange arbejdede timer og ledigheden er den laveste siden 2008.

Det danske arbejdsmarked er i øjeblikket brandvarmt. Der er dog også en bagside af den flotte fremgang på arbejdsmarkedet. Den høje jobfremgang gør det mere vanskeligt for virksomhederne at skaffe hænder. De seneste tal fra Danmarks Statistik viser, at 39 pct. af servicevirksomhederne må sige nej til ordrer og kunder, fordi de har vanskeligt ved at rekruttere arbejdskraft.

Vi frygter, at det danske arbejdsmarked går fra brandvarmt til at koge over. Derfor er det nødvendigt, at der fra politisk side kommer tiltag på bordet, der øger udbuddet af arbejdskraft. Her og nu kan man fx forbedre mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra lande udenfor EU. Det er et effektivt tiltag, der hurtigt vil komme til gavn for de danske virksomheder.

Præsterede timer i Danmark, sæsonkorrigeret

Milliarder præsterede timer

Kilde: Danmarks Statistik

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.